

Περί της Στρατιωτικής Κτηνιατρικής Υπηρεσίας:

Στην επικαιρότητα για λάθος λόγους!

«Και εδώ τώρα ακούστε το ενδιαφέρον, ξέρετε πού έχουμε 183%; 183% στον δημόσιο τομέα; Στους κτηνιάτρους! Ζήτησα στοιχεία, γιατί όταν το είδα εξεπλάγην, οι ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις διαθέτουν 549 σκυλιά, 6 άλογα και 10 γεράκια. Προς εξυπηρέτησή τους έχουμε 158 κτηνιάτρους, 183% πάνω από την προβλεπόμενη οργανική σύνθεση»

«Στους κτηνιάτρους, αν λάβετε υπόψη σας ότι έχουμε 6 άλογα, κύριε συνάδελφε, πρέπει να είναι 20-30 κτηνίατροι ανά άλογο»

«Η ποιότητα τροφίμων στους σύγχρονους καιρούς υπάρχει μια ειδικότητα τεχνολόγοι τροφίμων αυτοί τα ελέγχουν. Η ποιότητα του ρυζιού, η ποιότητα των αλεύρων η ποιότητα των μακαρονιών δεν την ελέγχουν κτηνίατροι, νομίζω λέω το αυτονόητο»

Τα παραπάνω, ειπώθηκαν στις 7 Μαΐου 2025 από τον κ. Υπουργό Εθνικής Άμυνας σε συνεδρίαση της Βουλής κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου για το Υγειονομικό Σώμα των ΕΔ. Μου προξένησε ιδιαίτερη εντύπωση ότι, οι εν λόγω υπουργικές διαπιστώσεις, προκάλεσαν πολύ μεγαλύτερο θόρυβο από αυτό καθαυτό το νομοσχέδιο, το οποίο παρεμπιπτόντως δεν ρυθμίζει τίποτα που να αφορά την κτηνιατρική υπηρεσία. Τα σχετικά αποσπάσματα των συνεδριάσεων της Βουλής ήδη έχουν ήδη γίνει viral στα ΜΜΕ και στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. Ας δούμε όμως ποια είναι η πραγματικότητα:

Ιστορικά, η παρουσία της Κτηνιατρικής Υπηρεσίας στον Ελληνικό Στρατό ξεκινά το έτος 1832, με το διορισμό του πρώτου στρατιωτικού κτηνιάτρου Βαυαρού Ιππιατρού Γεωργίου Χορς. Από τότε, σταδιακά εξελίχθηκε σε Σώμα Κτηνιατρικού και Ιππωνίων και το έτος 1969 υπάχθηκε στο Υγειονομικό Σώμα του Στρατού Ξηράς, λειτουργώντας ως Γραφείο Κτηνιατρικού.

Σήμερα, η αποστολή και το έργο της στρατιωτικής κτηνιατρικής υπηρεσίας του Στρατού περιλαμβάνει: α) Την αναπαραγωγή, εκτροφή, εκπαίδευση και νοσηλεία των στρατιωτικά εργαζόμενων σκύλων, β) Τον υγειονομικό και ποιοτικό έλεγχο των πάσης φύσης τροφίμων, ποτών και ύδατος που προορίζονται για τις ανάγκες των Μονάδων και των στρατιωτικών καταστημάτων των Ενόπλων Δυνάμεων, γ) Την προστασία της δημόσιας υγείας, μέσα από τη μελέτη για την πρόληψη και καταστολή εμφάνισης ζωοανθρωπονόσων, δ) Την προστασία του περιβάλλοντος, ε) Τη μελέτη προστασίας και αντιμετώπισης απειλών από ΠΡΒΧ ουσίες και στ) Την έρευνα σε θέματα κτηνιατρικής υποστήριξης και το σχεδιασμό πειραματικών πρωτοκόλλων με χρήση πειραματοζώων. Για την υλοποίηση του έργου αυτού, εμπλέκεται σημαντικός αριθμός Αξιωματικών στρατιωτικών κτηνιάτρων αποφοίτων της ΣΣΑΣ, ειδικό τεχνικό προσωπικό από μόνιμους και εθελοντές υπαξιωματικούς όπως εκπαιδευτές σκύλων, παρασκευαστές εργαστηρίων, συνοδοί στρατιωτικά εργαζόμενων σκύλων και βέβαια ένας μεγάλος πληθυσμός εκπαιδευμένων σκύλων φρουρών, περιπόλων συνόρων, καταδεικτών, ειδικών επιχειρήσεων, ανιχνευτών ουσιών και εκρηκτικών καθώς και πατρογονικών σκύλων των Μονάδων αναπαραγωγής.

Από τα παραπάνω γίνεται καταφανές ότι, στο επίπεδο του Γενικού Επιτελείου και των Σχηματισμών η διοίκηση, ο σχεδιασμός, η επιχειρησιακή αξιοποίηση και η επίλυση των ιδιαίτερων προβλημάτων Κτηνιατρικής Υποστήριξης, απαιτούν την ύπαρξη ανάλογου αριθμού επιτελών Αξκών κτηνιάτρων. Η υλοποίηση της Κτηνιατρικής Υποστήριξης συνολικά των ΕΔ πραγματοποιείται: α) Με τις τακτικές κτηνιατρικές υγειονομικές επιθεωρήσεις στις Μονάδες και κυρίως σε αυτές όπου η κρισιμότητα της εξασφάλισης της υγιεινής διατροφής και ύδρευσης απαιτούν την εφαρμογή και παρακολούθηση συστημάτων ποιότητας πιστοποιημένων κατά ISO 22000, όπως τα Στρατιωτικά Νοσοκομεία, οι Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, οι Λέσχες, τα ΚΑΑΥ, τα Στρατιωτικά Πρατήρια, οι Παραγωγικές Σχολές και Κέντρα Εκπαίδευσης, β) Με τα τρία (3) Κτηνιατρικά Νοσοκομεία (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Λάρισα) στα οποία υλοποιείται από το 1996 το πρόγραμμα αναπαραγωγής-εκτροφής και εκπαίδευσης σκύλων και στα βιολογικά εργαστήρια ελέγχονται δείγματα τροφίμων, ποτών και νερών και γ) Με τα Αποσπάσματα Κτηνιατρικής Υποστήριξης σε πόλεις της περιφέρειας, δ) Με την εμπλοκή των κτηνιάτρων σε όλες τις ειρηνευτικές αποστολές που συμμετέχει η Ελλάδα σε όλες τις γωνιές της γης. Κάθε δομή παροχής Κτηνιατρικής Υποστήριξης, είναι στελεχωμένη με Αξκούς κτηνιάτρους του ΣΞ διαφόρων κλινικών και εργαστηριακών ειδικοτήτων και με Υπξκούς τεχνικών ειδικοτήτων. Επιπλέον, όταν το αιτηθούν υποστηρίζονται οι σκύλοι εργασίας της ΕΛ.ΑΣ, του Πυροσβεστικού Σώματος, του Λιμενικού Σώματος-ΕΛ.ΑΚΤ και άλλων υπηρεσιών.

Η διαχρονική προσφορά των Στρατιωτικών κτηνιάτρων, αποδεικνύεται πολύ ευρύτερη αφού αναγνωρίζεται από όλους τους αρμόδιους φορείς της Πολιτείας. Δεν είναι τυχαίο ότι, σε όλες ανεξαιρέτως τις μεγάλες υγειονομικές και περιβαλλοντολογικές κρίσεις, ζητήθηκε η συνδρομή τους, όπως στην υπόθεση της χρήσης απεμπλουτισμένου ουρανίου στον πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας, στις μεγάλες φωτιές της Πελοποννήσου, στις επιζωοτίες Γρίπης των Χοίρων, Πτηνών και της ευλογιάς των Αιγοπροβάτων, στην κατάρτιση των προδιαγραφών και στους ελέγχους των γευμάτων που προσφέρθηκαν στους χιλιάδες των παράνομων μεταναστών, στις πλημμύρες στη Θεσσαλία κ.ά.

Είμαι βέβαιος ότι, τα στοιχεία τα οποία εξέθεσε ο κ. Υπουργός από το βήμα της Βουλής, ήταν προϊόν προηγούμενης έρευνας και επεξεργασίας από αρμόδιους επιτελείς, οι οποίοι φαίνεται ότι επιχείρησαν να κατασκευάσουν εντυπωσιακά επιχειρήματα, που όμως τελικά εκθέτουν τον κ. Υπουργό απέναντι στα στελέχη του, που εκτός από εμβρόντητοι έμειναν και απογοητευμένοι. Ο καθημερινός έλεγχος της υγείας του πληθυσμού των σκύλων του προγράμματος αναπαραγωγής-εκτροφής, που συντηρούνται στα Κτηνιατρικά Νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης και Λάρισας (συνολικά περίπου 130 πατρογονικά, νεαρά και γηροκομούμενα σκυλιά) και η παροχή πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης στους 549 σκύλους των Μονάδων, εξασφαλίζεται όχι παραπάνω από 15 ειδικούς κλινικούς κτηνιάτρους (παθολόγους, χειρουργούς κλπ). Οι υπόλοιποι συνάδελφοι (πλην αυτών που τώρα ευρίσκονται σε εκπαιδευτικές άδειες απόκτησης ειδικότητας) στελεχώνουν τις άλλες δομές και υπηρεσίες παροχής κτηνιατρικής υποστήριξης όπως και τις προβλεπόμενες για αυτούς επιτελικές θέσεις. Υπόψη ότι η κύρια δύναμη στρατιωτικών κτηνιάτρων ανήκει στο ΣΞ και ακολουθούν κατά φθίνοντα αριθμό η ΠΑ και το ΠΝ. Είναι άξιο απορίας, πως

προέκυψαν τα στοιχεία της υπερστελέχωσης και της ποσοστιαίας υπέρβασης σε σχέση με την προβλεπόμενη (ποιας εποχής;) οργανική δύναμη.

Τα έξι (6) άλογα τα οποία έγιναν και αφορμή για ευφυολογήματα περί της αριθμητικής σχέσης του υπάρχοντος αριθμού των υπηρετούντων κτηνιάτρων έναντι των αλόγων, αποτελούν μέχρι σήμερα ένα ερωτηματικό για τους λόγους δημιουργίας αυτής της ίλης, χωρίς να έχει προβλεφθεί η επιχειρησιακή εκμετάλλευση και η ευρύτερη αξιοποίησή της. Υπήρξε μάλιστα και η έγγραφη εισήγηση από ανώτερο Αξιωματικό κτηνίατρο να μην φιλοξενηθούν τα ζώα αυτά στις εγκαταστάσεις που υπήρχαν, λόγω της ακαταλληλότητάς τους και αδυναμίας να εξασφαλίσουν την ευζωία τους. Εύλογα δημιουργήθηκαν και πολλά ερωτήματα, για ποιους λόγους ανατέθηκε η κτηνιατρική υποστήριξη των αλόγων σε ιδιώτη κτηνίατρο της περιοχής Αττικής, έναντι αδρότατης αμοιβής αρκετών χιλιάδων ευρώ.

Ο ισχυρισμός ότι, ο έλεγχος της ποιότητας τροφίμων (ρύζια, άλευρα και μακαρόνια) που προορίζονται για τις ανάγκες των ΕΔ, είναι αρμοδιότητα των τεχνολόγων τροφίμων, δεν ισχύει καθόσον με το ΝΔ 4596/11 Νοε 1966 και το ΣΚ 422-10/19 Ιουλ 1979 (Έλεγχος Τροφίμων) Τμήμα 2 Αρμοδιότητες, ορίζεται ότι «Ο υγειονομικός και ο τεχνολογικός-ποιοτικός έλεγχος των πάσης φύσεως τροφίμων, των προοριζομένων δια το Στράτευμα, διενεργείται υπό των Στρατιωτικών Κτηνιάτρων» και ότι «Ο εργαστηριακός έλεγχος των τροφίμων, ποτών και ύδατος διενεργείται υπό των Στρατιωτικών Κτηνιατρικών Εργαστηρίων, ες ενίας δε περιπτώσεις και υπό ετέρων Κρατικών τοιούτων»

Με απλά λόγια, ο έλεγχος της υγιεινής των τροφίμων αποτελεί μία ιατρική πράξη και συνοδεύεται από κτηνιατρική γνωμάτευση σχετικής με την ασφάλεια ή μη της υγείας του καταναλωτή. Οι τεχνολόγοι τροφίμων, δύνανται να πραγματοποιούν σειρά εργαστηριακών αναλύσεων (πέραν αυτών που ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των χημικών), εκδίδοντας μόνο το αποτέλεσμα χωρίς τη δυνατότητα γνωμάτευσης επί της ασφάλειας και των τυχόν επιπτώσεων σε βάρος της υγείας των καταναλωτών.

Ομολογώ την αδυναμία μου να κατανοήσω τους λόγους και τα κίνητρα μιας τέτοιας τοποθέτησης η οποία, με τον άκομπο τρόπο που έγινε, προσβάλλει και απαξιώνει το έργο επιστημόνων Αξιωματικών του Υγειονομικού Σώματος και συγκεκριμένα των Στρατιωτικών Κτηνιάτρων, φορέων της μακρόχρονης ιστορίας και παράδοσης του ενδόξου Κτηνιατρικού Σώματος, με προσφορά και θυσίες αίματος στελεχών του σε όλους τους αγώνες του έθνους. Αναρωτιέμαι, εάν οι αρμόδιοι επιτελείς που ενημέρωσαν τον αξιότιμο κ. Υπουργό έχουν άγνοια, ελλιπή ενημέρωση ή λειτουργούν κατόπιν κακής πρόθεσης. Άραγε, οι σεβαστοί κκ Αρχηγοί οι οποίοι έχουν προσωπική αντίληψη για την αποστολή και το έργο των Στρατιωτικών Κτηνιάτρων με τους οποίους συνυπηρέτησαν σε Σχηματισμούς, υιοθετούν τις θέσεις αυτές; Πως νιώθουν σήμερα αγαπητοί οι ε.ε. συνάδελφοι Αζκοί του Υγειονομικού Σώματος και ειδικότερα οι Διευθυντές του;

Κων/νος Τερψίδης, DVM, PhD, MSc
Ειδικός Κλινικός Κτηνίατρος
Ταξίαρχος ε.α.